Non esse attendendam in Materia Conceptionis S.me Virginis populi Multitudinem

Inter alia, quibus defensores Conceptionis suam solent suadere sententiam sine peccato originali, illud vulgare est, quod ex populi multitudine, et communi omnium in Hispania consensu, uno dempto, ut aiunt, praedicatorio familia: qui omnes pro immaculata conceptione sentiunt: frequenter objiciunt. hic est ut dicunt, populi, nedum ignari: sed Doctorum et Academiarum quibus ita placet de immaculata Virginis Conceptione sententia, ut ex opposita pusilli praecipue scandalizentur: immo hoc pusillorum sive ignorantium, seu potius pie tuere credentium: Qui si enim verbis utuntur, ita magnificant: ut propter illud scandalum omnino approbationem alterius sententiae contendant esse cessandum: et ne praedicetur penitus inhibendum.

habet Corduba [illegible] quaest. Theolog. 44. Morales [illegible] lib. 6. J. C.

Nos autem in hac materia, stio sub brevitate expedemus. Primum quid probare possit in causa ista populi multitudo, sibi illius sententiae. 2o quid de scandalo quod proponetur sentiendum sit. Cum vero argumentum hoc ordinetur ab eis cujus modo proponunt.

Circa primum cum nomine communis populi consensus sive populi multitudinis ut argumentum etiam proponit nedum infima plebs, sed etiam viri docti et Academiae comprehendantur de Academiis et viris doctis dicendum est quod ipsos ut pote sapientes et prudentes ac scientes summorum Pontificum Constitutiones quae pro hac causa diversis temporibus emanarunt, ut a [illegible] illas sentire et ita procul nisi ipsis iniuria fiat esse sentiendum. Nec enim credibile est eos in hac materia aliud habere iudicium quam quod ab Ecclesia noverunt esse sentiendum nimirum utramque in hac parte sententiam absque nota vel periculo aliquo posse teneri defendi et quamvis illorum plurimi opinioni illi, quae conceptionem S.me Virginis sine originali peccato defendit assentiatur ita tamen illi praebent assensum quod alteram ut probabilem reputant et satis securam alii autem ex ipsis ne pauci oppositae quam

Quam uident Santis Patrib9 et Ecclesiæ Doctoribus esse commun
potius adherent cuius in Temporibus istis insignis illa Salm
ticensium Academia inter omnes florentiss.ma illustre perhibet
testimonium dum anno præterito in festo conceptionis et per
eius octauam doctissimi illi Magistri et prædicatores in notitiam
in eadem Civitate populo prædicarent quod etiam pro an
Santorum Patrum fuisse. illamque defendisse Aliam de
absurunt Testimonia pauca.

Quando autem quod Gratis concederimus omnes recenciores
tores licet sapientes pro immaculata conceptione sui
opinioni satis probabili et piæ consentirent cum
ex altera parte quod ipsi opinione non sunt sint patres
antiqui et eius doctores quis non uideat illis et
Piis et Santos esse præferendos. Si quid recentiores
Theologi contra tot patres aliud possint efficere pie
probabilem tantum sententiam fund. an quod
libenter concedimus.

(4) Theologis ô prædicatoribus cæterisque iuris doctoribus
ac alijs prudentissimis viris nec iterum ad has qualiter privatim de
pers. mas videamus: qui nomine plebis nec comprehend
itur illud est 2.º dicendum ipsos nouum nec alteram sententiam
audita aliquo modo scandalizari: nec hæc intelligimus eos
scientes et sapientes cum sint, debere scandalizari, quod trah
per Ecclesiam sciunt et securum: et quod tuto potest defendi et
in quo nullum posse scandalum esse, ecc.ª ipsa his mult
is pluriatis constitutionibus prædicauit. Si enim oppositum
quis dicens prætendat, et illud nuessse est fatetur eorum scanda
lum, cum pusillorum, et ignorantium non sit ad scandalum
malignantium esse ridiculum: qui ex certa scientia, seu
potius ex certa malitia dicco scandalum sumunt, in quo
nullum scandalum esse per Ecclesiam ipsam dicerent;
quod tamen de doctis viris et pijs nefas erit, suspicari. igitur
doctores ex populo, nec omnes pro conceptione sine peccato
originali sentiunt: nec de altera sent.ª scandalizantur. cuius
Romæ temporibus istis magnum perhibent testimonium d.

// Diversarum relligionum Viri doctissimi Theologi seculares
peritissimi: et utriusque iuris interpretes prudentissimi.
quoad plebem vero et multitudinem aliam populi ex ipsa
in loco nimis insistunt dicendum est quod levissimum.
est illa in materia hac sumi argumentum: ut pote huius
Materiae et causae penitus ignara: quae non solum quod
quid est huius controversiae attinet sedatio dicendissima
nomine conceptionis cum peccato originali intelligat: quae ne-
que ostendantur nec veniunt afferenda; immo periculosum esse
ex multitudine plebis.. proreclamatio ad doctrinam spectantibus
argumentum peteretur, vel spectantur iudicium quod id quod semper
in ecclesia consuevit quod enim plebis pro rebus doctrinam con-
cernentibus, vel consensus requisitus vel iudicium legitur
postulatum. Plebe bene audiret cum in similibus materiis
plebem vel audiendam vel consulendam affirmarent cum id.
protestantes haeretici fieri deberet sub his verbis contendant
iubet Christus (inquiunt) cum qui nec fratre admonente nec
duos testes audierit, examinari Ecclesiae velut supremo
tribunali Ecclesiae quero pars laici et plebs infima sunt ha-
bentque et illi ius suum in controversiis cognoscendis
qui autem hanc populi vocem et plebis consensum tanti faciunt
et pro magno opponunt quid aliud ipso contendunt quam
in diversis cognoscendis et potius ad doctrinam pertinentibus
attendendam vocem plebis et populi multitudinem eo quod sentit
considerandam simus quid tunc Petrus iubeatur agnos et oves
domini pascere verum ubi oves aut agni aut pastores
regere submovere iubeantur nec legimus nec audivimus an non
qui vel agere consensum quomodo proponunt quod id quod toties
determinavit si considerentur aliud intendunt quam illum
determinat Ecclesiae multoties publicate esse proferendum
vel saltem ab illum aliter ab Ecclesia iudicandum quae prius
iudicavit et iudicandum esse persidit professores si doctri-
verent iam oves porro et se pastorem trahentes illius sententiam
in sequerentur Et potius ipsum in suam propriam induxerent et quod
magis plebis consensus atque sententia proxima loco indoctrinis
haberentur quod nihil periculosius possit dici fundius:

6. Quid enim populus est ut pro aliquo sit attendendum in hac ma-
hom. 2. in Joann. teriarum? Hoc non ego, sed Sanctus Chrisostomus dicat: quid enim
populus est inquit? Nisi quidam tumultus perturbationis
plenum, ex stultitia maiori ex parte constans atque temere
compositum, ad instar fluctuum maris vanas et pugnantes sen-
tentias saepenumero iactatum; et iterum ubi quid populi multitudinem
arbitraris nisi et ad fidem et nullius boni rei deditam, singulorum
dictamentis simul collectos ipse est auctior, et alibi populum
hom. 23 ad cap. in Joann. vocant turbam incompositam et magna ex parte seditiosam
et alibi ipsum vocat ferebam tubam et inmanem tyrannum
hom. 12 super epist. ad Rom. ac tandem in quadam homilia ad populum Antiochum populus
in quid non sequendus sed docendus. Vox populi regulata vox Dei,
vox populi sine regula vox diaboli est. Vox autem mali sine
regula quam cum adversis iam quae in nimium Pontificum Con-
stitutionibus certissimum est, vox populi funesta procedit: nec Ecclesiae
mandatis obtemperat, sed sibi ipsi pro fide proponit quod ad fide-
m spectare ecclesia ipsa dictavit. Haec igitur populi vox fugien-
da est et reprimenda, quia non Dei esse, sed adversarii, quod
ssime Chrisostomus aperte praemuniat. Tunc in consideratione vox popu-
li erit habenda cum regulate procedit. Secundum regulam illam quam ab
univer salium omnium pastore suscipit, cuius huius populi regula, tali
modo mentionem factam legimus in Concilio alias ab hac ne hac ordinatione
et regulo vox populi ipsa feratur, erratura est sine dubio et in mox
errores et superstitiones itura, cuius illud est proximum ut quo magis
ignara eo plus velit de omnibus iudicare. Vinaleti miratur Sanctus Pater Augustinus
epistola ad Honoratum quod divinae quae quid disciplinae quamquam viles et faciles ut percipi possint
doctorem requirit aut magistrum, quid temerarius superbiae plenius quam
divinorum sacramentorum libros et ab interpretibus suis nolle cognoscere
et incognitos velle damnare? Sed semper indoctus populus fuit et in
hac eadem causa plebs ipsa quae nec literas novit nec sanctorum
doctrinam percipit nec mariam conceptionis sanctissimae vix omni-
no novit, audet tamen publicare: non sequimur Augustinum, non tenemus
Bernardum, non defendimus Thomam, non Bonaventuram

sustinemus sed tantum acclamare delectat, sub ipse Hispano sermone et cantilenis publicare sin pecado original in processionibus quas noviter in hoc festo instituerunt loco Letaniis communis aut alterius de Santiss.ª Deipara vel loco Ave Maris Stella et aliorum similium quæ ecclesia in processionibus virginis dicere consuevit populus ipse acclamando procedit sin pecado original, quod quomodo permittat ignorans nescimus cum id ad devotionem non moveat sed potius a dirisionem plane pro ab his dicis sanctus Hier. habet ut scripturam sacram sic plane omnes vindicent ut hanc in quid garrula anus delirus senex hanc sophista verbosus hanc universi præsumunt laceraut docent immo et dixerunt alij quod et ipsi non intelligunt sic hanc Conceptionis Materiam quasi in ipsa sacra scriptura attendenda non sit et sanctorum patrum doctrina omnes sine literis passim sibi vindicant se in illa magistros constituunt suum proferunt judicium definiunt determinant et cum nil sciant nihil de hac causa sentiunt suum proferunt suffragium imo illud non sanctis solum patribus Apostolicis constitutionibus præponunt ita ut hanc garrula anus delirus senex et universa plebs sapere possunt et ab hac indocta populi multitudine argumentum petunt et pro magno opponunt. Statuerunt fatear in ipsa plebe tam in ulla est quam prædicatores verbosi qui pro certa doctrina illi proponunt quæ certa non est et ipsam cum pro certa doctrine ipsi proponunt quæ certa non est et ipsam ad hæc sentiendum commovent periculosius quod facilius suelunt ipsa possent omni... quiete et pace ac sanctæ sedis obedientia continere.

Sed ad huius plebis scandalum veniamus quod potissime obijciunt et de illo et 2.º loco promissimus pauca dicamus. Pro illo rum aiunt scandalum esse apro inde vitandum et a prædicatione illius doctrinæ et quæ scandalum sumunt omnino cessandum quomodo autem aliquid illi ex opposito scandalum possunt prætendere in hac causa cum illa totaliter ab ecclesia sublatam in hac parte et perempta penitus omnis luminis scandalizatio est eo enim ecclesia ipsa multiplicatis constitutionibus

Suis docet aperte ex neutra sententia scandalum posse oriri neutram
l. minimum scandalum dari quantum tuto posset defendi cum omnes ecclesia
omnes docet neminem de illa sententia debere l. posse scandalizari quo
titulo posset aliqui scandalum opponere nisi ratione vellent scanda
lizari l. aliorum scandalum l. ejus tum defendere illi doctrinam
quam ecclesia docet esse servandam et nullam praebere scandali
occasionem

Interrogo an dicerim sunt qui ista proponunt f. antiqui praedicare in
hispania [illegible] utramque illam sententiam de conceptione
l. immaculato originali l. cum ipsi ut liber securam admittit et liberam
quilibet praebet facultatem sic l. sic opinandi an inquantum
quisque praedicant et ideo populus scandalizantur l. non si non habe
intentum quod e tali praedicatione nullum scandalum oritur sed sequitur
ex doctrina ipsa ecclesiae populi modo dicto proposita prout
in hisce constitutionibus habetur habetur expresse populus scanda
lizatur quod nec admittens nec admittere possint [illegible]
quod scandalum in populo sit quare populus de doctrina altera scan
dalizatur in historia praedicatores alteram de summorum pon
tificum constitutionibus plebi quasi de fide proponunt exa
geratione tali quod eam populus tanquam de fide apprehendat
cam enim dixisse quidam [illegible] praedicavit et hispali alii
quod in praelectionibus alii affirmarunt ut in alio scripto relatis
praedicatores ipsi sunt qui scandalum in populo generant in ipsis
ad inveniendum apostolicis constitutionibus concitant si namque
ut ipsis parerat in hac materia juxta apostolica mandata prae
dicarent nulla ratione populus sive de una sive de altera parte
doctrinae scandalum timeret et est apertissimum praedicatores
autem hi excedentes socios habent alios theologos lectores
qui asserunt populi scandalum esse positorum [illegible] tantum
aut [illegible] aut vere credentium qui vero dubitat inter alia in
alia hoc etiam populi praedicat [illegible] et populus ipse magis
nullo sententia tanquam in re de fide firmabitur cum pie et vere credat
ab illis [illegible] et praedicato rebus praedicatur

quod si

Vere et pie credunt sic sententes eam de fide credentes vere enim et pie credere ad fidem pertinere credunt et illius autem esse nullus est qui non videat quod apertissime Sedes apostolica decreta ab eis di-citur et poena omnes in illis contentas incurrunt ipso facto si autem dicant esse scandalum eorum qui in illa sententia sunt malis ad fidem pertinentibus vere et pie credunt nil per hoc probat quasi non possit et eveniret ut qualia sunt res fidei credant vere et pie per fidem nempe supernaturalem non sint magni peccato-res et scandalum possint habere malignantium et pharisaeorum et quod tale sit revera scandalum horum patet ex contumeliis quas frequentissime in ore versant qui oppositum sententes vocant impios Virginis inimicos et alia similia proferunt ore male-dico quibus non solum vocant impios tot ac tantos doctores S. [illegible] serunt verum etiam ipsam Ecclesiam impiam vocant quae sententiam impiam et Virginis inimicam ut probabilem proponit liberam facultatem tri-buendo illam tenendi Immo hi sunt impiores ostendunt Ecclesiae rebelles excommunicatos suspensos et irregulares omnes enim has poenas incur-runt ipso facto ex Sixti [illegible] declarat qui talia iactitant de ex-presse Sede apostolica decreta.

Quod vero aiunt hoc scandalum pusillorum est vel ignorantium quare reddita illis tam magna per Ecclesiam ratione et scandalum esse non scandalum ipsi deponunt sive ex ignorantia aut pusilli scandalizati putantes aliquid mali esse in sententia illa quare non per aliud quam per Ecclesiam ipsam edocti quod nil mali sit in sententia illa acquieverunt et a scandalo cessant. haec enim propria natura et conditio scandali est pusillorum quod reddita illis sufficienti ratione ut scandalum cesset omnino cessare debet quod si non cessat iam pusillorum scandalum non est sed ad scandalum transit pharisaeorum ignorantium scandalum exit ex malignatione quod omnino est contemnendum

Praeterea si aliquod e libris sententiis duabus praedicandum est quare illum illa praedicabitur quae ex Scoto simplici exordium et illa quae per tot saecula ante ipsum sanctis patribus communis fuit et per omni-ter quasi tot sancti patres aliquid dixerint et docuerint de quo populus merito possit scandalizari profecto similia scripto nos scrivimus nihil iocundius haereticis posset evenire quam

4. Quam quod doctrina Sanctorum Patrum proscribentur ergo si
sententia esset impositum in aliqua materia gravi quod etiam ab
aliquibus modo astute praetenditur ut proposuerint et illud pro-
publicare ut receptam in Ecclesia doctrinam Sancti Thomae esse
et habere eam et praedicatorum ordinem qui eam defendit et pro
illam se semper novis doctrinis opponit cum efficaciam et in Ecclesia
opinionem penitus auferant quod inde etiam mentem magnum non
tantum ipsorum sed ipsius etiam Ecclesiae redundabit

Dixi hactenus ex illis duabus sententiis praedicanda est quia ut in
alio scripto putamus ostensum id potius expediret ut neutra
populis aliqua ratione proponeretur sed praedicatoribus mandaretur
ut in principio sermonis de hac conceptionis festivitate dicerent
quidquid sit de opinionibus an Sanctissima Virgo fuerit vel non fuerit
in originali peccato concepta et vel in primo vel in 2o instanti fuerit ob
~~multa~~ plenitudine gratiae repleta nos de hac ipsius plenitudine
gratiae tractabimus & supposita innumeras laudes Sanctissimae Virginis
praedicare et non solum in hac una de conceptione sed toto praedicationis
tempus consumerent quae quando certissima esset Virginis laus
ubi tecum quam plurimis aliis excellentiis non expediret semper
illam duntaxat populis praedicare omissis innumeris
et certissimis Sanctissimae deiparae excellentiis ad dubias et ad
cisternas recurrere ex quibus quasi ex aquam populus haurire
non possunt sed lites potius et contentiones oriuntur et non
minimae in Ecclesia perturbationes excitantur [illegible] est
praedicatores ut quisquis in sua constitutione praedixit

Praeterquam quia manifestum est ut alibi fuit declaratum in Ecclesia
evangelium & certam doctrinam esse praedicandam ex princi-
pali intentione praedicantis cum autem sive una sive alia sent-
entia incerta sit quomodo praedicatores ex principalissimo
loco intentione student tantum eam proponere quae certa non
est in opinione solum consistit haec opinio enim pietas excusat tamen
quia pietas certa praedicanda est non dubia tum etiam quia si
altera pia in Virginem apparet altera pietati fidei et universalis
redemptionis Christi consona fidei et pietati videtur tum denique
quia illa pietas nec ad fidem nec ad bonos mores pertinet

neque

ædificationi deserviat sed perturbationi ut et modo et præteritis
temporibus experientia compertum est timendum est autem
quod in ecclesia permittitur quod res dubia et non doctrina
certa pro libris prædicatur Deus etiam permittat quod Ecclesia
ipsa facto sit his eisdem opinionibus perturbetur quando enim alia
plura committantur, permitti potest quod prædicator in suis
sermonibus populo inculcet dicens Bendito sea el Santiss.
Sacram.to y la immaculada concepcion de la virgen Concebida
sin pecado original populus enim hoc audiens eiusdem certitu-
dinis ad fidem pertinentis apprehendit unum ac alterum
et sine dubio hoc etiam prædicatores suadere volunt et tamen
non puniuntur sed libere id facere permittuntur immo laudantur
a multis et in tantum hoc malum extendit ut ex hispanis etiam
Romæ cum hi convenerunt ad hanc causam, prædicatum
a quodam fuerat in fer. 6.a Q.æ hebdomadæ in 4.ta
ecclesia Sancti Jacobi de los españoles: qui enim
non puniuntur quod dicti auditores fuerint ut possint per His-
paniam prædicare quod etiam hoc Romæ prædicare
impune permittuntur.

Tandem finis ad quem prætensio eorum ordinatur cum alteram tan-
tum sententiam volunt esse prædicanda. Satis est notis
hoc enim intendunt sub prætextu pietatis ut dum altera tantum
prædicari permittitur alia vero non tacite et re ipsa pro sua
sent.a definitionem maiorant. Unde horum petitio prædictas
in hac materia apostolicas constitutiones procedit, insuper
etiam obtinere prætendunt quod cum illorum multi prædicarent
de fide esse sententiam suam propter populi communem consensu
*valde quillorum s.ia sent.a prohibita magis confirmaretur maior
cui sibi populus suaderet de fide esse sententiam quam experat
qui error populi positis totis viribus absurdum est prætendere
scandalum enim ubi oritur ex veritate pro nihilo habendum
est ut ait Gregorius dicens si de veritate scandalum su-
Thom. J. in the mitur utilius scandalum nasci permittitur quam quod veritas
chieu. relinquatur et Santus Hieronymus in can. cum S. Tho.
QQE

refertz in glosa ordin. Math. 15

Sanct. Thom. 22e quest. 4a art. 7. dimittendum est omne propter scandalum dicunt quod potest permitti salua triplici veritate vitae iustitiae et doctrinae cum q. non soluitur doctrinae veritas. Sed potius ut ipsam populus audita talem sibi praedicata una sent.a pro fide eam apprehendat qua fides non est quest. non minimus error l. illa sola n. e. predicando ut veritas doctrinae soluitur tunc d multo magis ut diximus expediret nulla potius esset populis proponenda et superius scandalum sopiretur rumores cessarent. Sanctiss.e Origo devotis colleretur a perpetua pax et concordia in Ecclesia feliciter restituta maneret

CORDOBA